EEN DORP OP LANDGOED VILSTEREN

ROUTE 3,0 km

Welkom op het particuliere landgoed Vilsteren, eigendom van de familie Cremers. Het dorp Vilsteren behoort ook tot het landgoed: een heel dorp op een landgoed is voor Nederland een unieke situatie! Een wandeling door Vilsteren, o.a. langs kerk, Theekoepel en begraafplaats.

Route gemaakt door Landgoed Vilsteren.

20
22

Landschap Overijssel

Een dorp op landgoed Vilsteren

Landschap Overijssel

Een dorp op landgoed Vilsteren

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: Landgoedcentrum Vilsteren, Vilsterse Allee 1d, 7734 PB Vilsteren (hier zijn ook folders van de route verkrijgbaar) Parkeergelegenheid bij de kerk naast het landgoedcentrum

1. Inleiding
   80 m
2. Kerk
   160 m
3. Pastorie
   250 m
4. de Siegersteeg
   350 m
5. Sportpark
   550 m
6. Vogelhuisje
   800 m
7. Theekoepel
   1,1 km
8. Kurkentrekker
   1,2 km
9. Erve Nienes
   1,8 km
10. Woningen
    2 km
11. Nieuwbouwwijk
    2,1 km
12. Parochiehuis
    2,9 km
13. Kerkhof
    >= 100 meter van route vandaan
14. Bouwbedrijf Salbam
    >= 100 meter van route vandaan
15. Bejaardenwoningen
    2,9 km

Einde van de route

Een dorp op landgoed Vilsteren

3,0 km

1

Inleiding

Welkom!

Hartelijk welkom op het ca. 1.051 hectare grote, particuliere landgoed Vilsteren, eigendom van de familie Cremers. Zij heten u van harte welkom!

Landgoed

De meeste mensen denken bij een landgoed in eerste instantie aan een groot landhuis of kasteel met een park er om heen. Een landgoed is echter veel meer. Wat formeel gezegd is het een cultuurhistorische, landschappelijke en economische eenheid. Het gaat om het samenspel, terug te zien in deze route.

Ensemble

Huis Vilsteren vormt de kern van het landgoed, met daaromheen o.a. het park, de bossen en het dorp Vilsteren. Een weldoordacht 'ensemble'. Het park is uitgevoerd in de Engelse landschapsstijl. Het huidige Huis Vilsteren dateert van 1906. De huidige aanleg van het park is van ca. 1810.

Dorp op het landgoed

Het dorp Vilsteren behoort dus ook bij het landgoed. Een heel dorp op een landgoed is voor Nederland een unieke situatie. De gemeenschap van Vilsteren en het landgoed zijn al eeuwen nauw met elkaar verbonden.

2

Kerk

Katholieke kerk

In Vilsteren staat een rooms-katholieke parochiekerk gewijd aan de Heilige Willibrordus. De kerk is gebouwd in 1897. De familie Cremers van het landgoed heeft de nieuwe kerk aangeboden, omdat de oude kerk uit 1820 - met een dak van stro - niet meer solide was.

Neogothiek

De Sint Willibrorduskerk werd gebouwd tussen 1896-1897. De door architect J.W. Boerbooms ontworpen kerk is een neogotische pseudobasiliek met 40 meter hoge toren. Het is een goed voorbeeld van Boerbooms' op de Nederrijnse gotiek geïnspireerde stijl.

Gebrandschilderde ramen

De kerk bevat schitterende gebrandschilderde ramen boven het hoofdaltaar. Deze zijn geschonken door de familie Cremers en in 1910 gemaakt door atelier Ledner uit München. De andere vensters zijn in 1935 vervaardigd door Lou Asperlagh. Hij heeft ook de wanden voorzien van een kruiswegstatie.

Eigen zitplaatsen

Aan de zuidkant is ter hoogte van het altaar de Cremerskapel aan de kerk gebouwd. Hier had de familie Cremers zijn eigen zitplaatsen.

3 Pastorie

Veekering

De paaltjes langs het pad zijn onderdeel van de oude veekering uit de tijd dat de schapen nog vanuit het dorp naar de heide in het zuiden werden geleid.

Bevrijdingsboom

Tegenover de kerk ligt een weitje, de Tip. De Tip fungeert bij veel dorpsactiviteiten als centraal plein of brink. Denk hierbij aan carnaval en "Dagje mooi Vilsteren". Midden op staat een bevrijdingsboom, een linde.

4 de Siegersteeg

Geleidelijke overgang

Het beleid van het landgoed is erop gericht geen strakke visuele grens tussen het dorp en de omgeving te laten ontstaan. De Siegersteeg vormt landschappelijk een geleidelijke overgang tussen het meer formele park rondom het huis Vilsteren en de natuur tussen dorp en Vecht.

5 Sportpark

Sportpark

U bent nu ook het sportpark gepasseerd. Hier zetelen enkele van de vele verenigingen die Vilsteren rijk is. De voetbalvereniging speelt in de kleuren van het landgoed.

Bij de Y-splitsing links aanhouden.

6 Vogelhuisje

Nestkastje met wapen

In het bos komt u af en toe vogelhuisjes tegen. Dit is een gezamenlijk project van enkele vogelaars uit Ommen en de schooljeugd uit Vilsteren. De huisjes hangen laag omdat de kinderen de ladder niet op mogen (i.v.m. de huidige wetgeving).

7 Theekoepel

De Theekoepel

Vanaf de theekoepel heeft u - uitkijkend over de Molen Es - mooi uitzicht op het dorp. De molen is in 1858 door het landgoed gebouwd voor de pachters.

8

Kurkentrekker

Kurkentrekker

Vanaf de kurkentrekker (vanwege de spiraalvorm) kijkt u richting de Vecht, die in het noorden de grens van het landgoed vormt. Het water dat u voor u ziet is niet de Vecht zelf, maar een oude dode arm van de vecht. Deze is ontstaan tijdens de kanalisatie van de Vecht aan het eind van de 19de eeuw.

9

Erve Nienes

Boerderij Erve Nienes

Hier staat al eeuwen een boerderij met de naam Nienes. Het dorp Vilsteren heeft een agrarische oorsprong. Het is een zogenaamd 'esdorp'. De parkaanleg van buitenplaats Vilsteren kwam pas later. Het beleid van het landgoed is er op gericht de agrarische activiteiten in het dorp te handhaven.

Luiken en wapen

Dat de boerderij bij het landgoed hoort, kunt u zien aan de luiken - in de kleuren van het landgoed - en het wapen van de oudst bekende leenheren: de ridders van Vilsteren.

10

Woningen

Wonen in Vilsteren

U passeert enkele woningen. In vrijwel het hele dorp is sprake van erfpacht. Dit betekent dat de grond van het landgoed is en de gebouwen van de bewoners. De bewoners betalen jaarlijks een soort huur voor de grond, bij efpacht heet dit de 'canon'.

Invloed

Het landgoed verbindt enkele voorwaarden aan het gebruik van de grond. Bijvoorbeeld over het gebruik van de woning, toestemming voor verbouwing e.d. Op die manier houdt het landgoed invloed op de ontwikkelingen. De verplichtingen voor de bewoners worden via een korting op canon verrekend.

11 Nieuwbouwwijk

Nieuwbouwwijk

Dit is de nieuwbouwwijk van Vilsteren. Het landgoed fungeert hier als een soort projectontwikkelaar. Alle vrijkomende woningen en nieuwbouwkavels gaan naar woningzoekenden uit het dorp zelf. Zo heeft de jeugd van Vilsteren een kans in het dorp te kunnen blijven wonen.

12 Parochiehuis

Parochiehuis

Bij de parkeerplaats ziet u het parochiehuis. Dit fungeert als dorpshuis en herbergt het jeugdhonk en het parochiesecretariaat.

13 Kerkhof

Kerkhof

Achter de kerk ligt het kerkhof. De grote treurbeuk staat op het familiegraf van de huidige eigenaren, de familie Cremers.

14

Bouwbedrijf Salbam

Salbam

Aan uw rechter hand ziet u de ingang naar de Salbam liggen. Dit bouwbedrijf is één van de belangrijkste werkgevers in het dorp. Het heeft net als de meeste andere bedrijven een historische band met het landgoed, want het is voortgekomen uit de koetsenmakerij van het landgoed.

15

Bejaardenwoningen

Bejaardenwoningen

Het laatste gebouw links, voordat u terug bent bij het landgoedcentrum, is een voormalige landbouwschuur. In overleg met de woningbouwvereniging uit Ommen is de schuur omgebouwd tot twee bejaardenwoningen.